

Diariernr: P 26 2017
Vår ref. Karin Aronsson

Att
Stockholms läns landsting
Landstingsstyrelsens förvaltning
SLL Hållbarhet
Helena Bergström

HSO i Stockholms läns synpunkter över tillämpningsanvisningar till *Policy för delaktighet för personer med funktionsnedsättning*

HSO i Stockholms län, HSO, anser att tillämpningsanvisningar till Policy för delaktighet för person med funktionsnedsättning är ett ambitiöst och bra verktyg för att implementera policyn som ett styrdokument inom landstingets verksamheter. Det skapar förutsättningar för att verksamheterna inom SLL ska kunna arbeta med frågorna på ett systematiskt sätt. Som företrädare för personer med funktionsnedsättning hade HSO gärna sett att alla frågor i dokumentet hade haft ett ska-krav. Upplägget med en checklista kan innebära en risk att specifika frågeställningar medför att fokus flyttas från den större diskussionen om hur delaktighet för personer med funktionsnedsättning kan uppnås.

Policy för delaktighet för personer med funktionsnedsättning och dess tillämpningsanvisningar ska vara styrande vid verksamhetsplanering. HSO skulle gärna se att det utvidgades så att SLL:s förvaltningar som beställare ska kunna inkludera detta dokument vid uppföljning av avtal med utförare. HSO upplever att avsnittet steg 1 behöver förtydligas. Till exempel beskrivningarna av skall- respektive bör-krav, där skall-kravets första mening upplevs som svår att tolka. Det är även otydligt vad som händer och/när verksamheter inte uppfyller kraven. Det är bra att det i steg 2 preciseras vad som ska rymmas i åtgärdsplanen. Emellertid anser HSO att kraven på åtgärderna ska vara kostnadseffektiva. Det kan vara bra att ha någon slags vägledning/prioritering.

Ett förslag till förbättrad layout är att särskilt markera de viktigaste punkterna, det vill säga ska-kraven.

Möta människor med respekt

Hur ska verksamheterna säkerställa att medarbetarna har ett normkritiskt förhållningssätt? Planeras det någon övergripande och gemensam utbildning som riktar sig till all personal som arbetar på uppdrag av SLL? Ett exempel på att tänka normkritiskt är att tänk gärna på att inte använda ordet "man". Se gärna över dokumentet och använd istället ord som saknar pronomen såsom till exempel person, den, medarbetare eller anställd. I avsnitt 2.1.2 tycker vi att det är viktigt och bra att det finns en punkt om att funktionshindersperspektiv bör inkluderas i

chefsutbildningar. Där föreslår HSO att policyn skulle kunna vara ett exempel i utbildningen.

Användarvänlig kommunikation

Beträffande språk i kapitel 2.2.1s första punkt föreslår HSO att ordet begripligt ersätts med ordet tydligt. Vikten av en tydlig kommunikation är central för personer med kommunikativa, kognitiva och intellektuella funktionsnedsättningar. Det är även bra om information är kort och koncis.

Vad gäller förslaget om att alla användare erbjuds möjligheter att påtala brister, är det bra. Kommer det att finnas möjligheter att lämna synpunkter skriftligt, muntligt och digitalt?

Punkten ”Finns styrdokument eller verktyg för användarvänlig kommunikation (både intern och extern) som beskriver hur kommunikation ska utformas för att tillgänglig för personer med funktionsnedsättning” ska vara ett ska-krav.

I kapitel 2.2.4s andra punkt, är personlig kontakt med telefonist något av de första alternativen? För personer med kognitiva och intellektuella funktionsnedsättningar kan det vara svårt att hålla koll på flera val och/eller instruktioner. Ett exempel är Teletal som erbjuder stöd under ett samtal.

Skrivningen i kapitel 2.2.6 punkt 2 är mycket bra, dock kan det förtydligas vad som menas med fysiska personer. Till exempel kunder, patienter, medborgare eller dylikt.

Fysisk tillgänglighet

I kapitel 2.3.1 ställer sig HSO frågande till formuleringen i den andra punktens bisats. Vi föreslår att ”när det är rimligt” stryks. Utifrån vårt perspektiv är det till exempel alltid rimligt att ställa krav på att inredning/utrustning ska vara utformad så att den kan användas av personer med funktionsnedsättning.

När det gäller punkten om information i akuta situationer har vi följande förslag till förändring ”... av personer med nedsatt syn **och/eller** hörsel”. Genom att använda och/eller inkluderas även personer som har både nedsatt syn och hörsel.

En anpassad ljudmiljö, som nämns i kapitel 2.3.3 punkt 4, är inte bara bra för personer med hörselnedsättning, det är även bra för personer med kognitiva och kommunikativa funktionsnedsättningar. Den här punkten är viktig för landstinget när det kommer till att erbjuda en god arbetsmiljö för alla anställda inom landstinget.

Det också viktigt att balkonger och uteplatser är anpassade för till exempel allergiker. Det kan handla om blomsterarrangemang och att rökning undviks på dessa ytor.

Öppenhet och samverkan

HSO välkomnar kapitlets inledning och tycker att det är bra med samverkan och samarbete på alla nivåer inom landstinget med företrädare från funktionshindersrörelsen.

Den tredje punkten i avsnittet 2.4.1 bör vara ett ska-krav.

Allas arbetsförmåga tillvaratas

Kapitel 2.5.1s tredje punkt bör vara ett ska-krav.

Vi föreslår att kapitel 2.5.4 ändras till ”är rekryteringsverktyget användarvänligt för personer med funktionsnedsättning som använder olika former av hjälpmedel”. På så sätt inkluderas fler, till exempel personer som har läs- och skrivsvårigheter.

HSO i Stockholms län

Annika Hässler
Ordförande

Karin Aronsson
Tf. kanslichef